

KONINKLIJKE GOEDKEURING DER STATUTEN VAN DE KRING
„HET KWARTIER VAN OIRSCHOT”.

Het Bestuur van de Kring „Het Kwartier van Oirschot” deelt hierbij aan de aangesloten gilden mede, dat de koninklijke erkenning van de Kring is verkregen door goedkeuring van de statuten, zoals deze in de algemene vergadering van 5 juli 1965 zijn vastgesteld. Het betreffende schrijven volgt in afschrift hieronder.

5 april 1966
nr. 115

WIJ JULIANA, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden,
Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Beschikkende op de verzoekschriften ter bekoming van erkenning van de daarin genoemde, voor minder dan dertig jaren aangegane, verenigingen door goedkeuring van hare daarbij overgelegde statuten;

Gelet op de voorschriften der wet van 22 april 1855 (Staatsblad no. 32) in het algemeen en op art. 6, tweede lid, dier wet in het bijzonder;

Op de voordracht van Onze Minister van Justitie van 24 maart 1966, Hoofdafdeling Privaatrecht, Afdeling Rechtspersonen, nr. ver. 62762;

HEBBEN GOEDGEVONDEN EN VERSTAAN:

de overgelegde statuten der navolgende verenigingen goed te keuren en deze verenigingen mitsdien te erkennen, te weten:

1e. enz.

4e. Bond van Schuttersgilden Het Kwartier van Oirschot, gevestigd te Oirschot;

5e. enz.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, enz.

Soestdijk, 5 april 1966.
(get.) JULIANA

De Minister van Justitie,
(get.) Samkalden.

Overeenkomstig het oorspronkelijke,
De Secretaris-Generaal van het Ministerie van Justitie,
(get.) E. J. Hoogenraad I.S.G.

Een exemplaar van de Staatscourant, waarin het vorenstaande Koninklijk Besluit is opgenomen, zal binnenkort aan elk aangesloten gilde worden toegezonden.
De statuten, zoals deze thans luiden, zijn hierna afgedrukt.

„De Gildetrom”, periodiek, uitgave van het Bestuur van de Kring „Het Kwartier van Oirschot”, aangesloten bij de Federatie van Noord-Brabantse Schuttersgilden. Verschijnt drie maal per jaar. Redacteur: C. A. B. A. M. Schade te Moergestel; redactieraad H. A. J. van Erve te Moergestel; A. J. M. Jacobs te Tilburg en Th. A. van de Loo te Oirschot. Typografische verzorging en advertenties: Drukkerij „De Hoop” M. C. van de Ven & Zonen, Hoogvenestraat 163 te Tilburg, giro 1079769. Administratie: M. A. P. Adriaansen, Bergstraat 113 te Goirle, giro 1139459. Abonnementen f 2,50 per jaar, verhoogd met porti en administratiekosten.

Noord Brabantse Federatie van Schuttersgilden

„KRING HET KWARTIER VAN OIRSCHOT”

Statuten van de Bond van Schuttersgilden „Het Kwartier van Oirschot”.

Naam, zetel en duur.

Artikel 1.

De vereniging is genaamd: „Bond van Schuttersgilden Het Kwartier van Oirschot”. Zij is te Oirschot gevestigd en opgericht in november 1935 en opnieuw aangegaan voor een tijdvak van 29 jaren en 11 maanden, na herziening van statuten en huishoudelijk reglement, met ingang van 3 juli 1965.

Doel.

Artikel 2.

De vereniging stelt zich ten doel de gildengeest en de tradities van de gilden in volle omvang en betekenis en het wezen van de gilden zo nauwgezet mogelijk te verdelen, tot ontwikkeling en bloei te brengen en daardoor in overeenstemming met de bedoelingen van de oprichters en/of stichters van de gilden in het belang van de gilden werkzaam te zijn onder handhaving en behoud van het karakter van de gilden, welke zij van de oorsprong af hebben gedragen en behouden.

Middelen.

Artikel 3.

De vereniging tracht haar doel langs wettige weg te bereiken door:

- a. het bevorderen van de bloei van de gilden;
- b. de onderlinge band tussen de gilden en tussen de leden ervan aan te kweken;
- c. het houden van vergaderingen, bijeenkomsten, wedstrijden, tentoonstellingen, kringdagen en dergelijke;
- d. het leggen van contacten en het samenwerken met de geestelijke en wereldlijke overheid en met de organen van deze overheden;
- e. al hetgeen wat op het gildewezen betrekking heeft in studie te nemen;
- f. het doen uitgeven van geschriften, het gildewezen betreffende;
- g. alle andere wettige en geoorloofde middelen.

Leden.

Artikel 4.

De vereniging bestaat uit:

- a. gewone leden. Gewone leden zijn de rechtspersoonlijkheid bezittende gilden, welke als zodanig binnen een bij huishoudelijk reglement te bepalen grondgebied bestaan. Gilden, die lid wensen te worden van de vereniging, moeten zulks schriftelijk aan het bestuur mededelen. Zij worden op voorstel van het bestuur door de algemene vergadering toegelaten.
- b. ereleden. Tot erelid kunnen door de algemene vergadering met volstrekte meerderheid van stemmen op voorstel van het be-

stuur worden benoemd die personen, welke zich bijzonder verdienstelijk hebben gemaakt jegens de vereniging. Zij worden voor het leven benoemd.

- c. donateurs. Donateurs zijn personen of instellingen, die zolang zij jaarlijks een bij huishoudelijk reglement vast te stellen bijdrage in de kas van de vereniging storten.

Artikel 5.

In de vergaderingen wordt het stemrecht door de Hoofd- of Hopman, oppergildemeester of diens gemachtigde, van het aangesloten gilde uitgeoefend. Stemmen bij volmacht voor een ander gilde is niet toegestaan. Ereleden en donateurs hebben geen stemrecht.

Artikel 6.

Het lidmaatschap eindigt door opheffing van de vereniging, uittreding en ontbinding van het gilde en door royement.

Royement kan plaats hebben wegens wanbetaling door het bestuur en door het besluit van de algemene vergadering, op voorstel van het bestuur genomen, met ten minste 2/3 deel van het aantal uitgebrachte geldige stemmen.

Tegen het besluit van het bestuur staat beroep open bij de algemene vergadering.

Opzegging en royement worden bij huishoudelijk reglement nader geregeld. Opzegging van het lidmaatschap behoort vóór 1 december schriftelijk aan het bestuur te worden gedaan. Het gilde, hetwelk ophoudt lid te zijn, verliest onmiddellijk alle rechten, welke aan het lidmaatschap zijn verbonden.

Bestuur.

Artikel 7.

Het bestuur bestaat uit ten minste 5 personen. Zij moeten lid zijn van een aangesloten gilde, meerderjarig zijn en worden door de leden gekozen op de wijze zoals bij huishoudelijk reglement is bepaald.

De voorzitter vertegenwoordigt de vereniging in en buiten rechten. Voor het binden van de vereniging tegenover derden zijn de handtekeningen van voorzitter en secretaris vereist. Zij kunnen zich daarbij doen vertegenwoordigen door een door het bestuur schriftelijk daartoe gevolmachtigde.

Verenigingsjaar.

Artikel 8.

Het verenigingsjaar valt samen met het kalenderjaar.

Vergaderingen.

Artikel 9.

De algemene vergadering wordt jaarlijks gehouden vóór 1 december: de jaarvergadering wordt gehouden vóór 1 april van ieder jaar. Het houden van buitengewone vergaderingen wordt bij huishoudelijk reglement geregeld. Bestuursvergaderingen worden gehouden zo

dikwijls zulks door de voorzitter noodzakelijk geacht wordt en verder zo dikwijls als drie bestuursleden zulks nodig achten. Voorbereiding en oproeping worden bij huishoudelijk reglement geregeld.

Besluiten.

Artikel 10.

Alle besluiten en benoemingen geschieden bij volstrekte meerderheid van de uitgebrachte geldige stemmen, behoudens de besluiten betreffende:

- a. wijziging van de statuten en van het huishoudelijk reglement;
- b. ontbinding van de vereniging;
- c. roeyement van leden.

Artikel 11.

Over personen wordt schriftelijk gestemd bij gesloten en ongetekende briefjes; over zaken wordt mondeling gestemd, tenzij ten minste 1/5 deel van de aanwezige leden schriftelijk stemming verlangt.

Bij enkele candidaatstelling kan de betreffende persoon bij acclamatie voor gekozen worden verklaard.

Geldmiddelen.

Artikel 12.

De inkomsten van de vereniging worden gevormd door de contributie en de boeten van de leden, te regelen bij huishoudelijk reglement en verder door schenkingen, subsidies, legaten, erfelingen en inkomsten van andere aard.

Voortzetting en ontbinding.

Artikel 13.

Uiterlijk zes maanden voor het verstrijken van de in artikel 1 genoemde termijn wordt in een tot dat doel samengeroepen ledenvergadering over het al of niet voortzetten van de vereniging beslist.

Tot tussentijdse ontbinding van de vereniging kan niet worden besloten dan in een tot dat doel, ten minste één maand van te voren samengeroepen ledenvergadering op voorstel van het bestuur of op schriftelijk verzoek van ten minste 3/4 deel van het aantal leden.

Tot stemming over zodanige voorstellen wordt niet overgegaan, wanneer niet ten minste 5/6 deel van het aantal leden aanwezig is. Is dit aantal niet aanwezig, dan zal binnen veertien dagen een tweede ledenvergadering gehouden worden, waarin ongeacht het aantal aanwezige leden, het voorstel in stemming zal wor-

den gebracht. In beide vergaderingen moet het voorstel om aangenomen te zijn de goedkeuring hebben verworven van 3/4 deel van de geldig uitgebrachte stemmen.

Artikel 14.

In de vergadering, waarin het besluit tot ontbinding van de vereniging wordt genomen, zal het zitting hebbende bestuur alle nog lopende zaken afdoen, waaronder het innen van gelden en het betalen van schulden. De daarna nog aanwezige gelden en bezittingen zullen worden overgedragen aan de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden, welke bereid is deze gelden en bezittingen in bewaring te houden, totdat een nieuwe vereniging met eenzelfde doel als de ontbonden vereniging zal zijn opgericht. De nieuw opgerichte vereniging verkrijgt het overgedragene in volle eigendom.

Huishoudelijk reglement.

Artikel 15.

In een algemene vergadering zal een huishoudelijk reglement worden vastgesteld. Het mag geen bepalingen bevatten, welke in strijd zijn met deze statuten.

Wijzigging van statuten.

Artikel 16.

Voorstellen tot wijziging van de statuten en het huishoudelijk reglement kunnen op iedere ledenvergadering aan de orde worden gesteld. Voorstellen, welke door de leden hiertoe worden gedaan, moeten schriftelijk en gemotiveerd minstens vier weken voor de te houden vergadering bij het bestuur zijn binnengekomen. De stemming geschiedt overeenkomstig het bepaalde bij artikel 13.

In werkingtreding.

Artikel 17.

Deze statuten treden tegelijk in werking met het huishoudelijk reglement op 13 juli 1965. Aldus vastgesteld in de algemene vergadering van 3 juli 1965.

HET BESTUUR:

W. Luijten, voorzitter
C. Schade, vice-voorzitter
H. van Erve, secretaris
J. Abrahams, penningmeester
M. Adriaansen, raadsheer
A. Jacobs, raadsheer
W. Kolsters, raadsheer
P. Liebregts, raadsheer
H. van Nunen, raadsheer

**Vaandels - Vlaggen
PIJNAPPEL**

Torenstraat 3

's Hertogenbosch

Onze patroonheiligen X

H. Lambertus. Bisschop van Maastricht, Patroon van Luik, Martelaar omtrent het jaar 708. (Feestdag 17 september).

De H. Landebertus wordt gewoonlijk Lambertus genoemd. Zijn vader was Ape en zijn moeder Herisolinda. Het waren deugdzaame ouders, uit wie omstreeks 640 te Maastricht Landebertus werd geboren. In 662 was de H. Theodardus bisschop van Maastricht geworden. Deze heilige bisschop was door de vader uitgekozen de opvoeder van zijn zoon te zijn. Vanaf het ogenblik dat Lambertus aan zijn zorg was toevertrouwd, hoopte hij hem eenmaal als opvolger op de stoel van Maastricht te zullen vinden. De kerk van Maastricht had men in de loop der jaren van haar inkomsten beroofd. De strijd om deze goederen terug te krijgen kostte de H. Theodardus zijn leven. Op weg naar koning Childeric II, koning van Austrië, reisden zijn tegenstanders de bisschop achterna en brachten hem op onmenselijke wijze om het leven. 10 September 668 werd zijn dood in 't martelaarsboek aangetekend. Slechts 6 jaren had hij het bisdom Maastricht bestuurd.

De geestelijkheid van Maastricht voldeed aan de wens van hun vermoorde bisschop en stelde de H. Lambertus, 28 jaren oud, aan tot bisschop en het volk ontving hem met vreugde en eerbied.

Zijn gehele bisschoppelijk bestuur was vervuld met goede werken en al zijn streven was gericht om overal goed te doen, zodat hij ook aan het hof van Childeric de hoogste achting genoot. Na diens dood verlieten de vijanden der kerk weer hun schuilplaats en vooral de bisschoppen moesten de gevolgen van hun wraak ondervinden. De opperhofmeester Ebroin wist het zelfs zo ver te brengen, dat de H. Lambertus van zijn zetel werd verdreven. In zijn plaats verhief men Faramondus op de stoel van Maastricht, die de inkomsten der kerk in weelde verbraste. De H. Lambertus, verlaten van alle steun, begaf zich naar het klooster te Stavelo en leefde er 7 jaren gehoorzaam aan de strengheden van zijn kloosterregel. Hij stond meermalen te middernacht op om te bidden. Op zekere nacht liet hij een van zijn houten sandalen vallen. De abt, gewekt door het gerucht, gebod, dat de geruchtmaker zich voor het kruis zou neerwerpen om te bidden. Dit kruis stond op de binnenplaats. De heilige bisschop gehoorzaamt zonder tegenspraak en blootsvoets gaat hij door de sneeuw, knielt neder en blijft bidden, totdat men hem bij de morgendienst mist. De abt laat hem roepen. Verstijfd van koude verschijnt de heilige in hun midden en aanstonds vallen abt en kloosterlingen hem te voet en vragen om vergiffenis. Eindelijk brak het ogenblik aan, dat

de H. Lambertus terug kon keren op de bisschopszetel. Hij vond zijn bisdom terug als een verwaarloosde met distels en doornen bezaaide akker. Zijn eerste plicht was daarom het gehele bisdom te bezoeken. In het Noorden ervan lag de gouw Taxandrië, waarvan onze provincie het grootste gedeelte vormde. Het werd nog door heidenen bewoond, die om hun onbeschaafde zeden als woestelingen bekend waren. Dit gewest was aan de apostolische arbeid van de H. Lambertus door Gods voorzienigheid toevertrouwd.

De H. Willibrord, de apostel van de Nederlanden, werkte aan de bekering van de Friezen en onder de bewoners, welke om of aan de Rijn woonden. De H. Willibrord, nog niet tot de bisschoppelijke waardigheid verheven, verlangde de grote bisschop van Maastricht te zien en van hem raadgevingen te ontvangen bij het bekeringswerk. Te Teisterband, niet ver van de Maas gelegen, kwamen zij dikwijls samen om zich over de aangelegenheden van hun apostelambt te onderhouden.

40 Jaren heeft de H. Lambertus zijn arbeidszaam leven gewijd aan de uitbreiding van Christus' rijk in onze gewesten en zich hevig verzet tegen het vernietigen van de geestelijke goederen der kerk. Terwijl de heilige de schier onbuigzame heidenen voor Christus wist te winnen door zijn prediking en voorbeeld, veranderden enigen van zijn toevertrouwde kudde in vijanden van Gods kerk. Met gewapende benden overvielen zij de landhoeven met hun bewoners, mishandelden hen, voerden het vee weg en vergrepen zich aan de goederen van het bisdom.

Petrus en Andaletus, twee neven van Lambertus, hadden zich aan het hoofd van vele vrienden geplaatst om met geweld de vervolgers te verdrijven en in een handgemeen werden de aanvoerders Gallus en Rioldus om hals gebracht. Zij stonden in dienst van een zekere Dodo, een gunsteling van Pepijn. Toen Dodo hun dood vernam, zwoer hij het bloed van zijn verwanten te zullen wreken met de dood van de H. Lambertus.

Terwijl Lambertus op zijn landhuis te Luik vertoefde, ontdekten zijn huisgenoten, dat een menigte gewapend volk onder aanvoering van de wrede Dodo de woning naderde. Lambertus nam een zwaard om zich met de zijnen tegen de vijand te kunnen verdedigen, doch weldra zegevierde de genade over zijn stoutmoedig voornemen. Hij wierp het zwaard weg, bedenkend dat het gebed en voorbeeld van Jezus Christus het wapen moest zijn, waarmee zich een bisschop moet bedienen en hij sprak: „Indien ik de vlucht neem, kan ik de dood ontkomen. Om echter mijn overwinning niet te missen is het beter in de Heer te sterven, dan een gewapende arm tegen de boosdoeners te bezigen”. Terwijl de heilige nog sprak drong het gespuis de woning binnen en zijn vrienden, slechts met stokken gewapend, verdreven de indringers. De H. Lambertus keurde het gewelddadig tegenweer af en sprak tot allen, die bij hem waren: „Indien gij liefde voor mij bezit, moet ontbonden worden om met Hem te leven.”

Zijn vrienden waren erg bevreesd voor de vijand, die dreigde het huis in brand te steken en allen levend te verbranden. De H. Lambertus kende deze vrees niet: „Stellen wij onze kracht in God, dan zal Hij onze vijanden vernietigen. Het is U beter Uw lichamen over te leveren en Uw handen onbedoezeld te bewaren, opdat Uw zielen eeuwig gelukkig worden.” Gerustgesteld vroeg hierop Andoletus voor te lezen uit het woord des Heren. Lambertus slaat het boek der psalmen open en aanstonds valt zijn oog op het dankgebed van Koning David voor de overwinning op diens vijanden. „Als een wreker van bloedschuld was Hij hun indachtig. Nooit vergat Hij het kermen der verdrukten”.

Na dit gelezen te hebben begeeft Lambertus zich naar zijn huiskapel. Met de armen voor de borst gekruist, werpt hij zich biddend voor het altaar neer. Intussen treden de beulen het landhuis binnen, doch niemand waagt zich de kapel te betreden. Een van de rampzalige vervolgers klimt op het dak van de kapel, maakt er een opening in en doodt met een werpschicht de in gebed verzonken heilige.

Nadat het gespuis was afgetrokken, namen de vrienden het heilig lichaam en begaven zich naar Maastricht, alwaar het in de kerk van de H. Petrus werd begraven. God deed weldra de heiligheid van zijn dienaar openbaren. In de met bloed van de heilige bevleete huiskapel toonde God door mirakelen hoe groot zijn dienstknecht Lambertus was. In een visioen gaf God aan de H. Hubertus, zijn opvolger, te kennen, dat men het gebeente naar Luik zou overbrengen, hetgeen in het jaar 721 geschiedde. Een prachtige kerk werd op zijn graf gebouwd en de H. Hubertus verplaatste de bisschoppelijke zetel van Maastricht naar deze plaats over. Gods wraak trof ook de goddeloze Dodo en zijn gespuis met een ellendige dood. Zijn lichaam rotte stuksgewijze weg. Hij, die alle wandaden ondernam om wereldse grootheid te verkrijgen, stierf rampzalig voor de eeuwigheid.

De H. Beda, een tijdgenoot van Lambertus, vermeldt zijn marteldood op 17 september omstreeks het jaar 708.

Als patroon van vele parochiekerken wordt de H. Lambertus in ons gewest vereerd en daarbuiten. Haaren, Udenhout, Vessem, Cromvoirt, Engelen, Gemonde, Orthen, Rosmalen, Vught, Gestel, Blaarthem, Nederwetten, Bedaf, Lith, Maren, Nistelrode, Drunen, Hedikhuizen, Helmond, Someren, Vechel, Eften, Wouw, Beers, Escharen, Grootlinden, Middelaar, Ottersum, Alphen, Maasbommel, Huisseling.

Het gilde te Vessem, van oorsprong een Sacramentsgilde, koos de patroon der kerk St. Lambertus ook tot haar patroonheilige. Hij is het voorbeeld van ijver, waakzaamheid en liefde, terwijl zijn gehele leven was vervuld met goede werken en zijn streven was overal goed te doen.

Moge de H. Lambertus de gildebroeders zegenen, die na zoveel eenwen nog de navolgers zijn van Lambertus goddelijke deugden.

(slot volgt: H. Brigida)

A. J. M. Jacobs.

VIEUX „DE OUDE KOETSIER”

Marque

déposée

De op fust gerijpte VIEUX

*Door liefhebbers
het meest gevraagd :*

Een product van
ANDRE KERSTENS N.V.

TILBURG

Vraagt uw leverancier !

SCHUTTERS GILDEN

IN DE GOUDEN EEUW

Een enkel woord over het schutterswezen, de „parade” van de Gouden Eeuw, die door de onvergelykelijke vertolking van onze grote meesters de incorporatie is geworden van het oude Holland. De schutterij zoals wij die voornamelijk kennen uit de traditie in beeld, is een jonge tak van de oorspronkelijke schuttersgilden, waarvan de vroegste in ons land hun oorsprong vonden in de 14e eeuw. Deze gilden deelden nog in de sfeer der middeleeuwen, toen de Kerk haar stempel drukte op het maatschappelijk bestel. Reeds het patronaat van St. Joris, St. Sebastiaan en St. Adriaan herinnert hieraan. De Haarlemse schuttersgilden hadden hun eigen altaar in de St. Bavo, dat zich bevond tegen de pilaar, waar thans de preekstoel is opgesteld. Hier werd, eerst iedere week, later iedere dag de Mis voor hen opgedragen. Ook was het gewoonte, dat de schutters meegingen in de grote processie, bij gebreke waarvan een boete volgde „van een pont tot des outaers behouf”. Zelfs na 1580, toen de religieuze gebruiken in de schutterijen geheel verdwenen, behielden de schutters nog hun eigen plaats in de kerk: tot aan de Franse tijd bleef de „schuttersbank” in onze Godshuizen als rudiment van een eerbiedwaardige traditie bestaan.

De oprichting der schuttersgilden in de diverse plaatsen geschiedde ongelijk. Het stadsarchief van Haarlem bezit een perkament van 1402, waarin schout, schepenen en raden den volke kond doen, dat zij „bi goedencken der rijchheit ende der vroesscap gheoerdineert ende ghemaect hebben in onser stede hondert ende twintich scutten te wesen”. Hiermede werden de voorvaderen ten doop gehouden van Hals' banketterende officieren en verenigd in 't gilde der voetboogschutters als de „oude schuts”. Deze schutters werden gerecruteerd uit de bloem der burgerij, hetgeen o.m. blijkt uit het feit, dat zij zichzelf boog en pijl moesten aanschaffen en niet zelden ook ijzeren helm, pantser en ijzeren handschoenen, een „uitzet” die ongetwijfeld de financiële draagkracht van het „gemeyne volk” te boven zou zijn gegaan. De schutters oefenden zich regelmatig in het hanteren van de voetboog, hetgeen plaats vond in de schuttershof, vanwege het schieten op een **doel**, ook doelen genoemd. In het voorjaar werd naar de papegaai geschoten; de winnaars, door zilveren kraag en ketting als schutterskoning onderscheiden, treffen we dikwijls aan in hun koninklijke waardigheid als middelpunt der schuttersmaaltijden.

Naast het élite-corps der stedelijke patriciërs wordt in de 15e eeuw ook melding gemaakt van de broederschappen van Sint Sebastiaan, die met de „handboge” schoten. Hoewel deze niet tot het mindere volk behoorden, stonden zij in stand beneden de schutters van de „eedlen cruysboge”: zij vormden de gewapende verte-

genwoordiging der gewone burgerij. Evenals elders heeft het Sebastiaansgilde ook te Haarlem geen rol van betekenis gespeeld. Reeds in 1560 hield het op te bestaan, waaraan het feit, dat de lichte handboog niet langer effectief was in de strijd, niet vreemd was.

Intussen moet het maatschappelijk niveauverschil onder de schutters der beide schuttershoven — zo dit al in sterke mate bestaan heeft — aanmerkelijk zijn verminderd door een beschikking van de vroedschap, waarbij een broederschap in het leven werd geroepen van de „jonge schuts van den voetboog”, bij wijze van vooropleiding voor de St. Jorisdoelen. De deken der oude schuts nu, die het recht had om zijn nieuwe manschappen uit de jonge schutters te kiezen, maakte daarvan zó druk gebruik, dat 't Sebastiaansgilde klaagde, dat hun beste gildebroeders door de actie der jonge schutters naar het St. Jorisgilde overgingen.

In de 16e eeuw schakelde de ontwikkeling van de krijgstechniek het gebruik van de boog als strijdwapen uit en kwam het woord aan 't musket. Dit betekende een reorganisatie in het schutterswezen, die in Haarlem in 1519 haar beslag kreeg. St. Joris- en St. Sebastiaansgilde bleven bestaan, doch het eerste onder uitdrukkelijk beding, dat alleen de „beste en notabelste mannen” er lid van mochten zijn, een bewijs alweer, dat de schutters van St. Joris een élite vormden. In plaats van het gilde van de jonge schuts kwam het cloveniersgilde, met St. Adriaan als patroon, dat dus het vuurwapen (bussen ofte cloveren) hanteerde. Toch hebben deze schutters ondanks hun meer geperfectioneerd wapen niet zoveel aan de strijd deelgenomen als de schutters van St. Joris, aangezien Karel V zijn vele oorlogen niet langer voerde met gildebroeders doch met huurtroepen. In de handhaving van de orde en de verdediging van eigen haard bleef hun echter een belangrijke taak weggelegd. In 1560 werd — zoals gezegd — het St. Sebastiaansgilde opgeheven. Twee jaar later liet de stadsregering voor de schutters van St. Adriaan een nieuwe doelen bouwen. Deze Kloveniers- of St. Adriaansdoelen bestaat heden ten dage nog (Gasthuisstraat); een deel van de gevel van het gebouw met een flits van het interieur geeft bovendien het schuttersstuk van Hendrick Pot in het Frans Halsmuseum (Anno 1630, Cat. No. 239). Na de grote brand van 1576, waarbij de huisvesting van de schutters van St. Joris bij de Schuts-toren (op het tegenwoordige Wilsonsplein) verloren ging, werden de oude schuts ondergebracht in het St. Michiels-Convent, het latere Proveniershuis aan de Grote Houtstraat, sedertdien de Nieuwe Doelen geheten.

(wordt vervolgd)

Restauratie van Gildeschatten

Levering van Koningsschilden, medailles etc

Erkend Goud- en
Zilverreparatie-inrichting

JOS. HEEREN

Ringbaan Oost 62 — Telefoon 22437 — TILBURG

HET VENDELZWAAIEN

Algemeen beoordeeld in het
Federatief Reglement.

De Heer van der Loo uit Oirschot vraagt het volgende:

„wat het systeem „STRIJBOSCH” bij het vendelen inhoudt?”

Op verzoek van de redactie van De Gildetrom graag het onderstaande ter beantwoording en ter voorkoming van misverstanden.

Sedert 18 januari 1959 is het vendelzwaaien gereguleerd en goedgekeurd door de Federatie van Schuttersgilden in Noord-Brabant. In de Gildetrom van mei 1959 is dit gepubliceerd. We lezen daarin: „Voor de kringen is deze regeling nu definitief geworden, hetgeen een einde maakt aan de moeilijkheden van systemen (scholen) en beoordeling. Sedert 1949 is men bezig geweest alle moeilijkheden op te lossen en door rechttrekking van systemen, zowel in onze provincie, als in 't buitenland, is het thans zover, dat het systeem op **algemene basis** sluitend is geworden”.

Alle secretariaten en juryleden zijn toen in het bezit gekomen van het reglement. In de Gildetrom lezen we verder:

„Aan de hand van de in de loop van de tijden opgedane ervaringen en buitenlands materiaal is het reglement gegroeid, dat voor elke vendelier, gilde, land, of landstreek van toepassing is geworden. In principe is uitgegaan van **het zwaaien** van het vendel.”

De vendelcommissie is samengesteld uit mensen, die ook onvolmaakt zijn, maar de tijd tussen 1959 en heden heeft geleerd, dat het reglement naar behoren voldoet.

De vendeliers weten nu beslist waar zij zich aan te houden hebben en dat de Federatie achter hen staat.

Het grondprincipe: logisch, regelmatig, het rein houden van het vendel en het met overtuiging „verdedigen” naar oude aangeleerde reeksen geldt als zeer voornaam, want de vendelier zwaait het vaandel namens zijn gildebroeders. Daarom kan de Vendelcommissie van de Federatie niet genoeg de nadruk leggen op het **lezen** en **herlezen** van dit reglement.

... en nu het antwoord op de vraag ...

De vier grote promotoren van het vendelzwaaien rond 1930, toen het een zwaktepunt had bereikt in verband met het voortbestaan waren de heren J. M. Vereijken, R. Strijbosch, A. Hendriks en Drik van Rooij. De eerste drie uit het oostelijke deel van de Federatie en de laatste uit het noordelijke deel. Van deze zijn Vereijken en Strijbosch de oudsten en het meest bij het gilde betrokken gebleven om hun kunst **uit te dragen**, dus verder te leren. Dit is hen bijzonder goed gelukt en heel veel vendeliers hebben juist hun serie oefeningen of reeksen overgenomen. Juist in deze reeksen zitten de verschillen. Dit geldt ook voor Drik van Rooij of elke ander leermeester. En ... hoe is het ook anders ... „elk vogeltje zingt zoals het gebekt is”. Zo leerde René Strijbosch ook zijn eigen reeks aan zijn pupillen en daardoor is het mogelijk geweest, dat rondom Eindhoven, Strijp, Breugel e.v.a. plaatsen de zwaaiwijze van Strijbosch is beoefend.

Dit doet echter niets af aan de andere bestaande reeksen, want **er zwaaien géén twee vendeliers van verschillende gilden het zelfde!** Dat is totaal onmogelijk. Wel de vendeliers van één-zelfde gilde kunnen in hun serie het zelfde aanleren.

Zo was het ook bij de andere heren die we noemden.

Dit was de oorzaak om een goede regeling te gaan zoeken, waarop noch Strijbosch, noch Van Rooij, Hendriks of Vereijken hun jongens konden bevoordelen op de wedstrijden. Hieruit is dan met heel veel moeite en studie het Federatie-vendelreglement voortgekomen. Zoals we reeds zeiden was dit dan het gevolg: dat scholen of systemen **algemeen zouden gaan beoordeeld worden**. De opleiding van de een of ander meester kon gewoon doorgaan, maar de jurering naar het reglement gaat dus zonder aanzien des persoons.

Het is immers een Federatie waarin onze vendeliers zijn ondergebracht en het ligt voor de hand, dat voor de wedstrijd vendelen een goede

regeling kwam die voor iedereen gelijk was. Waar blijven we als we elke leerling naar zijn opleiding moeten gaan beoordelen? Een muziekstuk door een harmonie uitgevoerd wordt gejureerd naar „de Muziek”, het klankgehalte, de dynamiek, techniek, opvatting, ritme en wat dies meer zij; dus algemeen beluisterd om beoordeeld te worden en niet naar de dirigent die er voor staat, of naar de componist die het stuk maakte.

Indien we zo het vendelzwaaien willen zien en beoefenen, dan kunnen we bijzonder dankbaar zijn voor de heren Vereijken, Strijbosch, Van Rooij, Hendriks en Louwers die dit mooie spel zo intensief te hebben geleerd aan hun toekomstige vendeliers, die thans de kleuren van het gilde zwaaien. Laat ons thans niet meer over een aparte school spreken maar met trots opzien naar de goede leermeesters van wie wij hebben geleerd het vaandel te zwaaien uit alle eerlijkheid en overtuiging. Het is immers zo schoon!

In De Gildetrom, nummer 24, blz 34 e.v., hebben we „Het Ambt van de Vendelier” beschreven, waarin het mooie van deze traditie naar voren is gebracht op historisch gebied en wat nog heden ten dage geldt voor de jonge vendeliers in de oude gilden.

Laten we hopen, deze kwestie naar wens te hebben beantwoord,

Met dank en Gildegroet, Namens Federatie Vendelcommissie.

Loon op Zand, 25 januari 1966.

J. TOORIANS.

Herboren

St. Sebastiaangilde te Tilburg

Op 18 augustus 1892 kwamen de gildebroeders van het Handbooggilde St. Sebastiaan voor het laatst bijeen. Het notulenboek sluit met goede bedoelingen: „De waarnemend Hoofdman geeft de leden in overweging hoe zij er over denken van de gilde St. Sebastiaan te doen herleven. Om enige goede leden naar onze keuze bij te nemen en zodoende de gilde tot haar roem te brengen”.

En — 73 jaar later — hield men deze bijeenkomst op dinsdag 15 februari 1966.

Op zaterdag 3 april 1965 droeg de heer Th. B. Donders bij de opening van zijne zaak het gildesilver en de overige eigendommen in bewaring aan het gemeentebestuur over, waarbij hij afstand deed van het hem rechtens toekomende bewaarloon van f 5000,—. Een geste, die door burgemeester Mr. C. Becht zeer op prijs werd gesteld.

Op initiatief van de burgemeester van Tilburg die het niet uitgesloten achtte, dat het slapende gilde weer nieuw leven kon worden ingeblazen, heeft de heer Donders, als kleinzoon van het laatste lid van St. Sebastiaan met zes andere

nabestaanden van de laatste leden de bijeenkomst tot actief worden bijeengeroepen in het Paleis Raadhuis In tegenwoordigheid van locoburgemeester Pontzen, de hoofdmannen van de beide andere Tilburgse gilden St. Joris en St. Dionysius en de voorzitter en secretaris van de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden, hield de heer A. Jacobs, raadsman van het Kwartier van Oirschot een inleiding, waarbij hij de betekenis van het gilde op de dag van heden uiteenzette. Jammer was, dat de heer J. van de Mortel, voorzitter van de Kring Maarland en wvd voorzitter der Federatie, wegens ziekte niet aanwezig kon zijn. Van zijn deskundigheid op het gebied van het gildewezen had men gaarne gebruik willen maken. Zodra het hem mogelijk zal zijn, zal de heer van de Mortel ongetwijfeld zijn medewerking gaarne alsnog geven. Het nastreven van de maatschappelijke deugden: broederschap, trouw en burgerzin, is volgens de heer Jacobs de grondslag en de betekenis van de gilden in de 20e eeuw. Ook de heer J. Schroeders, secretaris der Federatie beaamde dit met klem. Daarbij komt in de tegenwoordige tijd ook de deugd van verdraagzaamheid, zoals door Jhr. Mr. R. A. v. Rijkce-vorsel, voorzitter der Federatie werd opge-maakt. Wethouder Pontzen was verheugd, dat uit de grondgedachte, zoals de inleider deze naar voren had gebracht, te mogen constateren, dat deze maatschappelijke deugden, welke op het ogenblik broodnodig zijn, door het St. Sebastiaangilde zouden worden nagestreefd. Het heeft volledig zin het gilde te doen herleven. Het is de initiatiefnemers de heren Th. B. Donders, J. C. M. M. Bressers, C. L. H. van Dun, K. J. Pessers met de heer A. Jacobs, die in de laatste jaren door zijn speurzin veel heeft bijgedragen om tot deze dag te komen, een gelukwens waard. Wanneer op deze grondslagen het gilde actief kan en zal worden, is 't een wel-daad voor de Tilburgse gemeenschap.

Namens de Federatie bood de heer J. Schroeders ook zijn gelukwensen aan en schonk de heer Donders voor het gilde een zilveren hanger, waarop deze historische dag vermeld was. De hanger, aldus de heer Schroeders, zou om de hals van de eerste fles wijn gehangen moeten worden en een herinnering moeten blijven aan deze dag.

De heer Donders dankte de inleider voor zijn vele werkzaamheden. Zeer erkentelijk voor het cadeau der Federatie, welke voor hem zal blijven een stimulans op de moeilijke weg, welke thans gebaad is om het gilde in volle glorie te doen herleven. De uit het hart gegrepen woorden van locoburgemeester Pontzen waren volgens de heer Donders een waarborg, dat het gilde kan en zal herleven.

Ook van de toegezegde steun door de hoofdmannen Z. v. Oirschot, J. Vermelis van de Tilburgse Gilden St. Joris en St. Dionysius zal men gaarne gebruik maken.

Het ligt in de bedoeling, zodra de heer J. van de Mortel hersteld zal zijn, het besluit tot herleving van het St. Sebastiaangilde tot daadwerkelijke uitvoering te brengen. Ondergetekende, Korte Tuinstraat 17, Tilburg, zal voorlopig het secretariaat op zich nemen.

A. J. M. Jacobs.

Naschrift redactie:

Het bestuur van onze Kring het Kwartier van Oirschot is de Heer Jacobs zeer erkentelijk voor alle moeite die hij zich heeft getroost mede te werken aan het tot nieuw leven brengen van het gilde St. Sebastiaan te Tilburg. Moge hij eer van zijn werk hebben!

Nieuws uit de Kring

Gilde St. Sebastiaan te Oirschot heeft een nieuwe secretaris penningmeester: de heer C. Teurlinx, St. Odulphusstraat 20.

Gilde St. Barbara te Oirschot heeft ook een mutatie — n.l. een nieuwe secretaris en wel de heer P. Bogmans, Koestraat 7.

Gildebroeder G. v. d. Wal Koning van Sancta Barbara te Oirschot

Op kermis maandag 28 september j.l. had het Gilde Sancta Barbara haar 2 jaarlijks Koningschieten, voor elk Gilde hun hoogste feest. 's Morgens al vroeg werden de Gildebroeders gewekt door tamboer en aanzegger voor het koningschieten.

Om 11 uur trad men aan om Hoofdman, Koning en niet te vergeten de Keizer van Oirschot uit te halen, bij welk laatste we werden verrast met 'n waarlijk keizerlijk glas wijn. Zo togen we door het dorp naar de thee tuin in de hei, waar, zo de traditie het welhaast wil, het Koningschieten zou plaats hebben.

De Hoofdman Harry Bullens verwelkomde de edelachtbare Heer Burgemeester, Hoofdlieden, Koningen en de vele Gildevrienden en verzocht eerst genoemde de boom vrij te maken. 'n Burgemeester is vaak 'n betere bestuurder dan schutter, zo ook hier. Nu kwamen de Keizer Hoofdlieden en Koningen van de 4 Oirschotse Gilden aan de beurt.

De namen van de Gildebroeders werden afgelezen voor loting.

Nu kwam het grote moment waar al enkele weken druk over gesproken was.

Na een zeer spannende strijd bleven er nog 3 ware kanshebbers over.

Toch moest Gildebroeder G. v. d. Wal nog menig schot lossen vooraleer hij zich koning gesloten zag.

Na de gebruikelijke ceremonie naar de boom, werd de eed van trouw aan kerk en overheid afgelegd, afgenomen door Keizer C. Smits. Hierna mocht hij de eerste hulde van zijn Gildebroeders in ontvangst nemen.

In de Koestraat was de blijde mare reeds ontvangen. Aan de koning en zijn koningin werd de vendelgroet gebracht. We werden gastvrij binnen ontvangen door de trotse koning, koningin en hun kinderen, waarna we naar het Gildehuis togen voor een stevig maal wat een goede ondergrond was voor de verdere avond. Er werd waarlijk gefeest op de nieuwe koning. Sancta Barbara is trots op zijn nieuwe Koning.

J. A. H. Vogels.

Vaandels
Vendels
Costuums
Hoeden
Petten
Veren
Sjerpen
Knopen
Stokken

Reeds 35 jaar is dit Uw speciaal-adres voor Gilde-attributen

Fa. M. Waters

Stationsstraat 18 — Geldrop — Telefoon 0 4903-2372

Gilde St. Sebastiaan en Barbara - Moergestel

IN MEMORIAM

Op 24 december 1966 overleed in het St. Elisabeth-Ziekenhuis te Tilburg gildebroeder C. G. Jansen, in de leeftijd van 60 jaren.

Gildebroeder Gregorius Jansen was een eenvoudig man met een diep Christelijk geloof, die er groot op ging gildebroeder te zijn.

Gewend aan de grote zorgen voor zijn groot gezin, was het voor hem vanzelfsprekend grote zorg te wijden aan het gilde St. Sebastiaan en Barbara, toen hij in 1955 met het hoofdmanschap werd bekleed.

Met zeer grote nauwgezetheid heeft hij deze taak vervuld. Niets bleek hem te veel te zijn als het ging om zijn gilde te dienen en het is stellig niet toevallig, dat St. Sebastiaan en Barbara gedurende zijn hoofdmanschap een bloei-periode heeft gekend.

Toen hij dan ook eind 1959 het hoofdmanschap neerlegde in verband met zijn gezondheidstoestand, deed hij zulks met grote weemoed. Maar hij bleef de belangen van het gilde dienen en ondanks de pijnlijke gevolgen van zijn slepende kwaal bleef zijn belangstelling voor het wel en wee van het gilde. Zijn gehechtheid aan de gildetraditie kwam enkele minuten voor zijn dood nog op treffende wijze tot uiting, toen hij vroeg er voor te zorgen, dat hij door „de guld” begraven zou worden.

Vanzelfsprekend is zulks geschied.

Moge O.L. Heer hem reeds de beloning gegeven hebben, waarvoor hij dagelijks gebeden heeft, en moge Hij troost en sterkte geven aan zijn echtgenote en kinderen, die in deze goede gildebroeder een trouwe echtgenoot en zorgzame vader hebben verloren.

Hij ruste in vrede.

H. A. J. van Erve.

Gilde St. Mauritius, Goirle

Jaarvergadering op 6 januari 1966.

De Hoofdman van het Gilde de Heer M. A. P. Adriaansen, opende deze jaarvergadering met de gebruikelijke groet en met een woord van welkom aan de Erehoofdman en erelid Em. Peijnenborg en Gildebroeders.

Na deze welkomsgroet sprak hij de wensen uit ten aanzien van het Nieuwejaar, wat betreft het gilde en wenste alle aanwezigen een Zalig Nieuwjaar toe.

Hierna bracht de Hoofdman zijn jaarverslag uit, de baten en lasten over het afgelopen jaar, terwijl de kascommissie, bestaande uit A. A. Scholtze en Jos Verhagen hun verslag uitbrachten over de ontvangsten en uitgaven over het afgelopen jaar en verklaarde zich accoord met het jaarverslag van de Hoofdman. Daarna werden de notulen van de vorige vergadering voorgelezen en goedgekeurd. Tevens werd er gestemd het gildehuis voor een jaar aan te nemen, deze stemmen bracht de uitkomst voor een jaar aan te houden. Het bestuur bleef aanzitten terwijl de feestcommissie onveranderd bleef. Ook had de Vaandelpachting plaats, welke werd gepacht door vaandrig C. v. Broekhoven. Het gildeblad dat f 2,50 gaat kosten gaat op dezelfde voet door en deze zal uit de kas worden betaald.

Verschillende punten werden volgens program vlot afgewerkt.

Verloren Maandag zal worden gehouden op 10 jan. a.s. om 20.00 u. bijeenkomst. Na de inning van de contributie werd de rondvraag gesteld, waarna de vergadering met de gebruikelijke groet werd gesloten.

De Hoofdman M. A. P. Adriaansen.

Boom openen.

GILDE ST. MAURITIUS

Op de 2e Paasdag kwamen de gildebroeders bijeen om haar jaarlijks seizoen te openen en wel op 3 vaste vogels.

Daar allen goed op schot waren was er niet lang te schieten.

De prijswinnaars waren als volgt.

1e prijs J. Verhoeven.

2e prijs J. Vekemans

3e prijs Chr. de Beer.

Federatie van Noord Brabantse Schuttersgilden

8 mei

Kringdag van de Kring „Het Kwartier van Oirschot”, te organiseren door het Gilde St. Sebastiaan te Hilvarenbeek.

22 mei.

Kringdag van de Kring „Maasland”, te organiseren door het Gilde St. Willibrordus te Heeswijk.

22 mei.

Kringdag van de Kring „Het Land van Cuijk”, te organiseren door het Gilde St. Theobaldus te Overloon.

5 juni.

Kringdag van de Kring „Peelland”, te organiseren door het Gilde St. Hubertus te Liessel.

5 juni.

Kringdag van de Kring „Kempensland”, te organiseren door het O.L. Vrouwe-gilde te Eersel.

14 augustus.

Vrij gildenfeest, te organiseren door de gezamenlijke gilden te Beugen.

Nieuws uit Kring Peelland

Helmond ontvangt zijn nieuwe Burgemeester.

Op zaterdag 15 januari mocht Helmond na een half jaar gewacht te hebben, zijn nieuwe Burgemeester Mr. J. A. Geukers uit Bolsward aan de gemeentegrens begroeten. Ondanks de winterse koude was de belangstelling groot van de muziekcorsps en publiek.

Na de plechtige raadsvergadering trad de nieuwe Burgemeester, met zijn Collega's uit omliggende gemeenten, Raadsleden en leden van Bolswards gemeentebestuur uit het Kasteel Raadhuis.

De oude Gildetrommen werden geroerd om de bevolking kond te doen dat Helmonds Burgemeester zijn bevolking tegemoet trad. Kapitein van Santvoord ging het St. Catharina Gilde vooraf en presenteerde het eeuwen oude Stadsgilde aan de Burgemeester; dan trad Vaandelier Alphons Niessen, de Oude Deken, nen en het te zien in Brabants dreven.

naar voren en zwaaide driemaal het Vaandel boven het hoofd van de nieuwe Magistraat als teken van trouw aan het wettige gezag. Dan marcheerde het gilde terug om opnieuw, maar nu met afgevaardigden van de Gilden uit de Kring, hun incomste te maken. Immers, Burgemeester Geukers is door zijn installatie als Helmonds Burger, tevens voorzitter van de kring van Burgemeesters uit Peelland. Nu als Kringvoorzitter optredend, waarbij hij de mede bestuurders Secretaris A. Giesbers en het bestuurslid A. Engelen aan hem voorstelde, sprak de Heer Niessen een welkomstwoord tot de Heer en Mevrouw Geukers, hem daarbij verzekerend dat het Gilde door zijn symbolische groet van de eed van trouw, kon rekenen op de medewerking van de Gildebroeders, in stad en streek. Hierna volgde een gezamenlijke vendelgroet, dat door hem en zijn gasten ~~lijke vendelgroet, die door hem en zijn gasten~~ ten eerste werd gewaardeerd. Hij hoopte dan

Firma Jac. Andriessen Juweliers

Helmond 4 Steenweg 18 4 Telefoon 04920—6810

OP ONS ATELIER : Reparatie gebruiksvoorwerpen in zilver en pleet
Vervaardiging nieuwe sierraden. Kerkwerk in edel- en
smeedwerk. Gildeschilden en attributen
Gravceerinrichting. Naamplaten in plastic en metaal

Den Abt Antoon

Den Abt den Heiligen Antoon
Die bidt voor ons bij God den Zoon
Goddank als wij hier maar
Zijn leven volgen na
Hij krijgt vergiffenis
Voor eenieder wie 't ook is.

Dit oude lied en vele anderen werden te Gemert gezongen bij de Dekenverkiezing in de Gruunschut.

Op St. Anthoniusdag houdt het gilde zijn optrekdag in Gemert en kiest daarbij zijn nieuwe Deken.

Als Koning van het St. Anthoniusgilde maakte de Kringvoorzitter voor het eerst deze dag mede en leerde daarbij een nieuwe zijde kennen van het aan traditie zo rijke Gildeleven. Nadat de Broeders 's morgens de Kapitein hadden afgehaald in Esdonk en bij hem de koffie gedronken hadden, trok het Gilde naar de Parochiekerk waar Deken van den Heuvel een plechtige H. Mis opdroeg; hierna brachten de vendeliers de vendelgroet.

Op de algemene vergadering waarbij de ouderlingen aanwezig waren, werd de nieuwe deken gekozen door een streep achter zijn naam te plaatsen.

Uit een uitgebreide liederen bundel werden enkele oude liederen van St. Antoon gezongen. Dan trok het Gilde met auto (dat was geen traditie) naar de Mortel, om de jeugdige nieuwe deken W. Konings (van echt Gruun bloed werd verzekerd) af te halen; te voet ging het terug, na een bakske koffie in het ouderlijk huis. De buurt stond klaar met een versierde hoed en had 'n ereboog opgericht. Dan naar Gemert **een uur gaans**. Op 't geluid der trommen kwamen de buurtbewoners naar buiten om de nieuwe deken te begroeten, ieder bood hem een dronk aan, voor de nieuwe Deken meestal gesierd met een groen strikje. Bij de Pastoor werd de vendelgroet gebracht. Zonder te beweren volledig geweest te zijn werd langs deze route aangeboden, Landwijn, rode wijn, oude klare, jonge klare, Vermouth, bessen, Citroentje en zuurtjes-water. Alle respect voor onze Gildebroeders, die aan elk glas even nipten en zo de oude traditie van de dronk in ere hielden, maar niet zwaar ziek in het Gildehuis aan kwamen, waar de avond aan een gezellige koffietafel werd voortgezet.

P. S. Gruunschut = St. Antonius
Rooischut = St. Joris.

A. N.

Afscheid

Bij gelegenheid van het afscheid van de Directeuren van de Koninklijke Textielfabrieken J. A. Raijmakers & Co N.V. De Heren Ir. Johan en Karel Raymakers, werd een receptie gehouden waarbij vanzelf niet 't St. Catharinagilde ontbrak. Immers Ir. Johan is Beschermheer van het St. Catharinagilde en zijn Broer Karel, Deken van het Colveniersgilde. De Oude Deken Alphons Niessen en de Secretaris Henk Smeets gingen in Gildeor-naat ter receptie.

Na enkele weken werd de volgende adressering van de dankbetuiging ontvangen.

„Aan de Zeereerwaarde Heer A. Niessen Oude Deken-Gilde St. Catharina. Veestraat 43 Helmond”

Het kan verkeren zei Brederode...

IN MEMORIAM

Op 3 maart 1966 overleed te Asten in de gezegende leeftijd van 80 jaar

Franciscus Josephus Rijntjes

De Heer Rijntjes was Ere-lid van Kring Peelland, vanwege zijn vele verdiensten voor onze kring.

In de algemene vergadering van 1937 werd Frans Rijntjes tot bestuurslid gekozen en aanvaardde spoedig het Secretariaat, welke functie hij bleef waarnemen tot hij wegens gezondheidsredenen aftrad. Op 11 januari 1958, op de jaarvergadering werd hij met algemene stemmen benoemd tot Ere Lid van de Kring. Gedurende de twintig jaren dat hij het secretariaat waarnam heeft hij zich getoond als een Gildebroeder, naar oude trant en was hij een gezien lid van het Federatie bestuur. Zeer jammer was het dat in de oorlogsdagen zijn huis werd vernield en de Gildepapieren daarbij verloren gingen.

Op maandag 7 maart werd onder grote belangstelling zijn Plechtige uitvaart gehouden, waarbij de Kringvoorzitter Alphons Niessen en de Vice-voorzitter Marinus Hurkmans de Kring vertegenwoordigden.

Moge Frans Rijntjes de beloning voor zijn goede werk ontvangen hebben in de Eeuwige Zaligheid en zijn vrouw en kinderen de steun ontvangen van God om dit verlies te dragen.

40 JARIG JUBILEUM

Op 4 maart 1966 herdacht H. Smeets, Secretaris van het St. Catharina Gilde te Helmond de dag, dat hij 40 jaar werkzaam was bij de Gemeentelijke Plantsoenendienst als Opzichter. Dhr Smeets mocht deze dag vele blijken van belangstelling ondervinden. Naast zijn veelzijdig werk in gemeentelijke dienst, is de Heer Smeets voorzitter van de Kabo, werkzaam in het parochieelwerk o.a. de drumband, Secretaris van het St. Catharinagilde en een der harde werkers bij het Landjuweel Helmond.

Wethouder Hamacher eerde hem, door het opspelden van de Zilveren medaille verbonden aan de Orde van Oranje Nassau. Vanzelfsprekend trad 's avonds het Gilde aan om de nieuwe Ridder te huldigen met zijn onderscheiding.

Nieuws uit Kring Maasland

Tromcommissie.

Het ligt in de bedoeling de tromcommissie van Kring Maasland uit te breiden en concrete vormen te gaan geven. Thans zijn enige actieve gildeleden in de tromcommissie en vormen ook de jury. Dit is niet meer mogelijk, omdat het getal tambours en eventueel corporsen stijgende is. Daarom doet de commissie een beroep op de in de gilden bekend zijnde goede tambours of tamboursinstructeurs om zich op te geven als jurylid. Hierdoor komt men langzaam aan tot de vorming van een vaste juryledenkern. Als het Gildebreders zijn die zich hiervoor willen aanmelden, dan houdt de commissie het trommen in eigen handen en behoeft zij geen beroep te doen op personen buiten het gildewezen. Dit is van groot belang bij het organiseren van tromwedstrijden op de gildefeesten.

Laat eens horen hoe de Gilden erover denken! Aanmelden bij de voorzitter Dhr. L. van Hulst, Eindhoven 16 te Drunen

met vriendelijke groet
Jan Toorians.

Van de Gilden

DE SCHIETCOMMISSIE VAN KRING MAASLAND vergaderde op 20 november 1965 in Vught. Aanwezig waren afgevaardigden van alle actief schietende gilden van de kring. De Heer Jan v.d. Mortel heette allen hartelijk welkom. Dhr. L. van Balkom, voorzitter van de schietcommissie leidde de vergadering.

Als eerste punt werd artikel 19 van het reglement aangevuld.

Het betreft hier „het schieten uit de vrije hand”, dat gevaarlijk zou kunnen zijn en moeilijkheden zou kunnen opleveren. Na overleg is besloten art.19 als volgt aan te vullen: „De gilden mogen ook personeel vrije hand organiseren. De schutters moeten de hun aangewezen plaats innemen.”

Het Korpsschieten zal voortaan op nummervolgorde gebeuren. De korpsen houden het nummer van de optochtvolgorde, dat in het boekje is vermeld.

Het personeelschieten. Op dit punt is reeds veel narigheid ondervonden, omdat dikwijls ondeskundigen aan de schrijftafels zitten. De oplossing was: Dhr. Schoonus van St. Ant. en Seb. Udenhout zal zich voor één jaar en wel te Heeswijk op de kringdag beschikbaar stellen als schrijver; dan gaan we weer terug naar het schrift onder de boom en daar betalen en schieten. Er werd besloten: drie schot schieten tegen inleg en bijschieten tegen betaling.

DE VASTE VOGEL, OF KONINGSVOGEL:

Iedereen schiet met 6 mm geweer en men zag dit ook graag voor de koningen toegepast. Art. 8 luidt nu: „De doorsnee van de kogel mag niet meer dan 6 mm zijn”

De Hand- en Kruisboog: De heer Scholtze, voorzitter, behoefde geen veranderingen, maar wil de bomen en draden goed geplaatst hebben. Op deskundige manier moeten de spandraden 2 mtr onder het doel bevestigd worden. De bomen moeten 12,40 mtr hoog zijn.

UDENHOUT, St. JORISGILDE. Dit vergaderde op 14 november over haar winterprogramma. Over een rikconcours t.b.v. de kas in december en de teerdag in januari. St. Joris heeft deelgenomen aan een schietwedstrijd te Eindhoven: 1ste pr. extra aanbieding. 2de extra aanbieding. B.Vromans 8ste kampioen en 4de pr. personeel.

De teerdag, de dinsdag dicht bij driekoningen. Na de Gildemis een feestelijk ontbijt, waarna het kampioenschieten. De jongste schutter B.Vromans werd kampioen; P.Weijtmans 1; A.Vromans 2; J. Schoenmakers 3. **OISTERWIJK, St. Sebastiaan.** 28 november surprise-verschieting 1 Jack Samulsky, 2 W. Knevel, 3 A. Schilders, 4 G. Knevel en 5 M. Snoeren. Vervolgens kwamen de dames met hun kinderen bijeen voor de Sinterklaas-surprise die het gilde voor hen had bereid. Zaterdag 22 januari 1966 heeft Sebastiaan zijn statiedag gehouden.

Tijdens de vergadering is Burgemeester B. Funk als Ere-Hoofdman benoemd. In vol ornaat trok het gilde geheel compleet ter kerke en bracht na de H. Mis een vendelgroet bij de pastoor en de burgemeester. In het gildehuis een „brabantse koffietafel”, waarbij Ere-Hoofdman Burg. Funk hartelijke woorden tot de gildebroeders richtte.

GULF motoroliën en doorsmeervetten

volgens officiële smeerschema's voor alle merken tractoren en landbouwmachines

N.V. Oliehandel v.h. van Vollenhoven & Smulders

Cam. Knevel werd als ouderling benoemd en kreeg daarbij de attributen van zijn waardigheid. Hem werd dank gebracht voor het vele goede werk dat hij voor het gilde deed.

UDENHOUT, St. Antonius en Sebastiaan kan weer bogen op een oud gebruik. De statiedag 22 januari was geweldig. De avond te voren werd het dorp kond gedaan van de te vieren teerdag, door de tambours en vendeliers van het gilde een proclamatie te laten voorlezen op diverse punten van het dorp. Ze luidde: Het Gilde St. Antonius en Sebastiaan doet den volke van Udenhout en Biezenmortel konde, dat het morgen zaterdag 22 januari de jaarlijkse Statiedag zal houden ter ere van zijn schutpatronen de Heilige Antonius en Sebastiaan. Namens de Gildebroeders. Zegt het voort! „De omroeper was Vaandrig C. Hogendoorn. Na de Gildemis vendelgroet voor de pastoor (Gildeheer) en Burgemeester (Ere-Hoofdman) als hernieuwing van de belofte van trouw.

In de Gildezaal „Boschlust” deed Hoofdman Jac Schoonus het woord. Ook Pastoor Prinsen en Burg. Verhoeven waren hier. De burgemeester hief tijdens de maaltijd het schutterslied aan; allen zongen mee. De secretaris, dhr. Hogendoorn drukte allen op het hart mede te werken aan de acties voor het gilde, b.v. voor uniformen en attributen. Een quiz is gehouden welke bijzonder in de smaak viel Nr. 1 was Sjaantje van Gorkum en 2 Mevr. Schoonus. Een pracht dag!

Op 29 nov. hebben zij ook een surpriseverschieting gehouden: 1 Jac Schoonus, 2 L.Z.M. Weijtmans, 3 C. Hogendoorn, 4 G. Weijtmans en 5 M. Meulendijks. St.Nicolaas bracht nog een bezoek.

BERKEL, St. Hubertus verschoot eveneens surprises: Kampioen vrije hand, 374 ptn. J. Scheffers; 2 A. v. Spaandonk, 355 pt en 3 R. van Helvoirt met 350 pt. J. Scheffers werd korpskampioen. Een andere uitslag is tussen 11 schutters: 1 J. Scheffers, 2 T. Wolfs, 3 S. J. Roosen, 4 Jos Pijnenburg en 5 A. v. Spaandonk.

Op 6 februari schoten zij: Personeel: 1. S. J. Roosen, 2 P. Leermakers, 3 A.v.Spaandonk, 4 S. Scheffers en 5 A. Vissers.

Vrije hand: 1. A. v. Spaandonk, 2 A. Vissers.

St. Hubertus houdt een rikconcours t.b.v. de brandrekening van het kerkbestuur H. Wilbord te Berkel. De gedupeerde pastoor v.d. Ven is Gildeheer van dit gilde. Dit was op 18 februari 1966.

Met carnaval hebben de schutters weer hun best gedaan.

Dit jaar bestaat de vendel- en tambourgroep van St. Hubertus 12,5 jaar. Een commissie is in het leven geroepen om dit feit te vieren. Het zal in augustus gebeuren. Er zal dan een **kleine gildedag** plaats hebben voor de gilden in de plaatsen rondom Berkel-Enschot. Voor de betreffende Gilden volgt een circulaire.

TRAPPIST
bier

Bierbrouwerij "DE SCHAPSKOOL" — Tilburg

BAARDWIJK, St. Ambrosius hield op 11 jan. 1966 zijn statiedag. Nieuwe leden werden aangenomen. Deze dag werd bijzonder stemmig doorgebracht. Op 16 februari vervulde het gilde de droeve plicht hun overleden Deken dhr. Jan van Heesbeen te grave te dragen. Deze gildebroeder was ruim 60 jaar lid en is met goud geëerd geworden. Deze man was een voorbeeld voor het gilde en in de kring Maasland een bekende figuur. Hij zag het gilde in „groot” verband. Het geheel gecostumeerde gilde nam afscheid van deze beminnelijke gildebroeder via de laatste groet van de vendeliers.

BESOIJEN, St. Crispijn. De uniformering is nog niet geheel afgewerkt. B. en W. van Waalwijk hebben het gilde toestemming verleend een toto te laten houden voor het uniformenfonds. Het gaat bijzonder! De hoofdman is zeer tevreden over de samenwerking en bereidwilligheid van de leden en hoopt op een vruchtbaar jaar.

LOONOPZAND, St. Hubertus. De schutters van St. Hubertus hebben een fijne statiedag gehad op 29 december 1965. Voorzitter Van Noije deelde mede, dat niet minder dan 121 prijzen bijelkaar zijn geschoten dit jaar, waaronder 1 wisselbeker voor de vrije-hand-geweer. 24 eerste en 22 tweede prijzen waren daarbij. De St. Hubertusschutters kunnen trots zijn.

ELSHOUT, Onze Lieve Vrouwe Schuts. In de Gildezaal „de Gekroonde (schutters)hoed” is burgemeester H. Stieger van Drunen als Beschermheer van O.L.Vrouwe Schuts geïnstalleerd. In de zaal waar alle gildebroeders aanwezig waren was ook de Burgemeester en zijn echtgenote en Pastoor Oderkerk. Gildeheer Pastoor Versteeg was verhinderd. Kapitein A.Veltman gaf een overzicht van de groei der schutse en behandelende enige punten uit het reglement t.b.v. de leden. Hierna werd Burgemeester Stieger met een zilveren schild als beschermheer omhangen. Mevr. Stieger kreeg een mooi boekje. Zeer vereerd was de burgemeester met deze functie en kon niet nalaten woorden tot bestuur en gildebroeder te richten over het gildewezen, zijn tradities e.d. Ook pastoor Oderkerk bracht hulde aan de Schutse voor de diensten die aan kerk en gemeenschap bewijst. De waardin Mej. Klerks werd als schutsvrouw benoemd en met de versierselen omhangen. Een waardige plechtigheid heeft zich bij Schutse voltrokken waarmede zij nog meer in aanzien in de gemeenschap van Drunen en Elshout is komen te staan. Zij behoort bij de wonderbare Moeder van Elshout!

KAATSHEUVEL, St. Jan. Op de schietbaan van St. Jan heeft het daar de strijd aangeboden met de Scherpschutters van Juliana te Vlijmen. Er werd geschoten met kaliber 22 op internationale kaart, afstand 50 meter, 5 schoten staand, 5 vrije hand en 5 liggend; maximum te behalen waren 100 ptn. De uitslag was: 1. A. Weijgerde, 2 H. Esseling sr. en 3 H. Esseling jr. 4 W. Vos en 5 P. Camp allen te

Kaatsheuvel. Uitslag van de onderlinge schietwedstrijd: 1 A. Weijgerde, 2 F.Camp, 3 P. Nieuwstad.

De laatste wedstrijd op de baan was 20 maart. Hier was 1 weer A.Weijgerde, 2 H. Esseling sr. 3 P.v. Nieuwstad.

Met ingang van 3 april is de wedstrijd voor de wip begonnen op haar bomen bij het clublokaal.

Zijn er bijzonderheden van de gilden? Laat het ons horen, dan kan iedereen het straks lezen in de Gildetrom, Namens Maasland, J. Toorians, Willibrordusstraat 4, Loon op Zand.

BRUIDSBOUQUET IN DE R.A.I. Aanbieding aan Prinses Beatrix en Prins Claus te Amsterdam op **9 maart 1966, door de brabantse gildebroeders.**

De federatie heeft de vererende uitnodiging ontvangen om ter gelegenheid van H.K.H. Prinses Beatrix met de Heer Claus von Amberg. Op 9 maart in het R.A.I.-Gebouw te Amsterdam tezamen met anderen onze provincie Noord-Brabant te vertegenwoordigen. Door plm. 2400 personen zal daar een show worden opgevoerd, waarbij Noord-Brabant vertegenwoordigd werd door een aantal personen plus 58 gildebroeders. Zo luidde de opdracht voor de kringen.

Totaal werd de deputatie samengesteld als volgt:

2 Hoofdlieden, 2 Koningen, 12 Tambours en 40 vendeliers met nog 2 gildevaandels. Teneinde deze groep samen te stellen heeft de Federatie de opdrachten gegeven via de kringen en een commissie gevormd om dit uit te voeren.

20 vendeliers kwamen uit de omgeving van Eindhoven, kring Kempenland, omdat deze een gelijke vendelgroep zouden vormen en dus gelijkmatig zouden zwaaien. De rest is verdeeld over de andere kringen. Voor **Kring Maasland** willen we de samenstelling laten volgen:

Vendeliers: Van Leijden, Baardwijk; P Aarts van Vorstenbosch; Verhoeven uit Udenhout, St. Antonius; Smits Den Dungen; Van Hirtum, Rosmalen;

Tambours: Van Hulten St. Crispijn, Besoijen; Klerks O.L.Vr. Schuts Elshout en Gevers van Dinther.

Gildevaandel St. Joris, vaandrig Martens te Berlicum en als zilverdrager met het koningszilver van St. Ambrosius van Loonopzand, J. Toorians.

In de kranten en op de televisie heeft iedereen dit spel kunnen volgen en het mag zeker geslaagd heten. De opkomst en het meedoen van onze gilden is bijzonder in de smaak gevallen. De Federatie Voorzitter, Jhr R v. Rijkervorsel, was ook onder de toeschouwers aanwezig met de Heer Gerrits. We keken er echter vanop dat de vendeliers moesten zwaaien op de trom, welke op de band is opgenomen en daar op dat ogenblik werd afgedraaid tijdens het spel. Onze 12 aanwezige tambours met de mooiste gildetrommen mochten met hun stokken op het vel stilstaan. Het geluid op de band was bedroevend slecht en was

de oorzaak van een ernstige fout in de vendelgroet. Waarom werkeloze tambours als ze er zijn? Het was zeer jammer, maar misschien hoorde het zo! Kortom het optreden van onze gilden-afvaardiging was zeer behoorlijk en de medewerking van de deelnemers bijzonder goed.

HET ST. HUBERTUSGILDE VAN DRUNEN.

Geruime tijd is het st. Hubertusgilde van Drunen slapende geweest en slechts enkelen weten de geschiedenis van het gilde, want het was geheel vergeten. Heel toevallig werd het weinige koningszilver teruggevonden. Dit gaf aanleiding tot het ontwaken van het Gilde. De bestuurders van St. Hubertus nu hebben zich bijzonder actief getoond en het doet ons goed hieronder in het kort een en ander weer te mogen geven. Met de sterk ontwikkelde structuur van Drunen ging ook dit gilde in gelijke tred. De Hoofdman, Ir. van Lammereen, weet met zijn overig bestuur het gilde de plaats te hergeven, die het in vroegere tijd heeft gehad.

Uit een nog bewaard gebleven reglement van 1787 blijkt, dat het St. Hubertusgilde in 1560 werd opgericht en onder bescherming is gesteld van de Heren van Drunen: Frans en Willem van **HAESTRECHT**. Een bekrachtiging van het reglement was in 1787 geschied door de „Raaden van Staete der Vereenigde Nederlanden” en dit is dan ook het enige wat van St. Hubertus bekend is over zijn ontstaan.

Van het einde van de vorige eeuw tot 1958 heeft het gilde geheel stilgelegen en het was aan enige initiatiefnemers te danken dat het weer leven kreeg. Op 22 oktober 1958 werd het oude reglement, dat geheel bekend was, aan de modernere doelstellingen van de huidige gilden aangepast en op 16 maart 1959 luisterden al 19 nieuwe leden naar de interessante lezing van dhr. Jan v.d. Mortel. Direct sloot het gilde zich aan bij de Kring Maasland en om de schutters van dienst te zijn bij de Langstraatse Schuttersbond.

De teerdag wordt gevierd op, of direct nabij 3 november, de patroonsdag van St. Hubertus. Het koningschieten werd per jaar herhaald om zo in het begin in het bezit te komen van Koningszilver (het oude was erg schaars). Dit heeft plaats op dinsdag, de 3de kermisdagen. De deelname aan kerkelijke en plaatselijke feesten is herwonnen, evenals het present zijn op de Gilde- en Kringdagen.

Bij gelegenheid van het 400-jarig bestaan mocht dit gilde een Kringdag organiseren. Het had plm. 800 gildebroeders uit de Kring en een Duitse afvaardiging binnen haar muren. Het teruggekochte zilver — via de gemeente — is een papegaai uit 1802, zeven koningschilden van 1800-1835 en een medaille van 1867. Naast het traditionele gildegebruik, als trommen, vendelen, etc. beoefent met het schieten met het geweer.

Vermeldenswaard is de Keizer, welke het gilde had in 1825. Het was Antoni G. Muskens. Hij schoot in 1811, 1816 en 1825, dus drie-

maal achtereen koning en werd dus „Keijzer tot Drunen”.

Bij deze korte opsomming willen we het graag laten. Al is er nog veel meer te vertellen van St. Hubertus. Kortom een mooi gilde in een sterk geïndustrialiseerde Langstraat, dat zijn naam hoog houdt en als „jagersgilde” zeer wel past bij de omgeving van dit dorp, de Drunense Duinen en heidevelden. St. Hubertus alle goeds!

FEDERATIE VENDELCOMMISSIE.

De Federatie Vendelcommissie heeft in februari j.l. een circulaire doen uit gaan aan haar leden, de leden van de Kringvendelcommissies en juryleden in deze kringen, met de bedoeling deze te raadplegen voor de a.s. gildefeesten voor wat betreft het vendelen.

Wij willen er echter op wijzen, dat de Federatie Vendelcommissie op de hoogte wil zijn van de te houden Gildefeesten. Deze dus opgeven aan de 1ste secretaris. Tevens:

behoren de vendelleiders te zorgen dat alle vendeliërs **LEGITIMATIEKAARTEN** hebben.

De Boekjes voor juryformulieren eveneens daar aanvragen.

De jury samenstellen in de kring met vendelleider. De Federatie vendelcommissie wil hier graag bij helpen.

De uitslagen ook doorgeven ter registratie. Graag willen wij bovenstaande onder de aandacht brengen, daar e.e.a. heel veel werk en tijd vergt.

Bij voorbaat dankend,

Loonopzand, maart 1966.

Namens de Fed. Vendelcommissie
J. Toorians, 1ste secr.
Willibrordusstraat 4.

SINT JORIS, BERLICUM

De Kringsecretaris en Jonge Deken werd op de Kringdag 1965 te Berlicum het Koninklijk goud opgespeld door de edelachtbare Heer Mr. Bartels, burgemeester.

Velen zullen deze geste van Hare Majesteit op prijs hebben gesteld, vanwege de uitzonderlijke verdiensten, die onze gildebroeder E. Gerrits, heeft gehad voor gilde en Kring waarmee hij ook nog onvermoeibaar verder gaat, ondanks zijn drukke werkkring.

Ook de redactie van de Gildetrom verheugt zich over deze Koninklijke onderscheiding temeer daar gildebroeder Gerrits ons blad als medewerker rijke inhoud heeft gegeven en dit nog doet. Zijn sympathieke persoonlijkheid en zijn ongelooflijke energie hebben op ons steeds een hartverwarmende indruk achtergelaten, hoewel ons blad niet tot zijn Kring behoorde, maar wij dankbaar profiteerden van zijn gedegen en spontaan voorgedragen kennis van het gildeleven. En om nu maar een beetje egoïst te zijn, hopen wij nog vele jaren op zijn onmisbare steun en vriendschap. Beste gildebroeder Gerrits. Van harte alle goeds!

Schade.

SINT JORIS BERLICUM

St. Joris heeft weer een nieuwe hoofdman. In korte tijd is in dit gilde heel veel gebeurd en zijn drie hoofdliden opgevolgd. Thans is het de **Keizer**, de heer Nol van Lith, die deze functie draagt. Hij is een zeer verdienstelijk persoon en deze functie bijzonder waardig!

Op de Kringdag 1965 werden, behalve gildebroeder Gerrits, nog twee belangrijke figuren onderscheiden, n.l. de Heer A. van Uden Oud-Koning) en de Heer M. van Rooy, beiden 45 jaar gildebroeder bij St. Joris. De redactie van de Gildetrom biedt beide trouwe gildebroeders, haar oprechte gelukwensen aan.

Nationale manifestatie bruidsbouquet

Namens de Noord Brabantse Federatie van van Schuttersgilden hebben op 9 maart 1966 een aantal (naar onze smaak te weinig) gildebroeders deelgenomen aan bovengenoemde manifestatie, welke werd gehouden in de Europahal van het R.A.I. gebouw te Amsterdam. Deze hal, welke in drie vakken was verdeeld, is wat oppervlakte betreft te vergelijken met een voetbalveld. Hieruit volgt dan ook dat het beter geweest zou zijn, indien de organisatoren om méér gildebroeders gevraagd zouden hebben.

In het middenvak waren enkele zeer hoge lelijke bakken geplaatst, waarop een aantal mooie meisjes waren gezeten, die veel afbreuk deden aan de mogelijkheden tot ontplooiing van de diverse activiteiten door de medewerkers.

Het door de vorstelijk gasten laten innemen van plaatsen op de laagste rijen van de tribune was ook een volkomen foute regeling. Men had hen veel hoger moeten plaatsen en het voorste gedeelte van de tribune gewoon moeten weglaten. Zij zouden dan een veel beter overzicht over het geheel gehad hebben. De veiligheidsmaatregelen met betrekking tot de hoge gasten waren ook niet voldoende.

Het heeft mij en verschillende anderen gefrappeerd, dat het voor iedereen mogelijk was, zonder meer achter de tribunes door te lopen. Gelukkig was iedereen in feeststemming en baldadige jongelui die graag sensatie ver-

wekken om daardoor in de publieke belangstelling te komen ontbraken totaal.

Door pers Radio en vooral de Televisie wordt veel te veel aandacht aan de groei-stuipjes van sommige kinderen gegeven, waardoor zij juist geprikkeld worden tot daden die zij anders nooit gesteld zouden hebben.

Van het optreden der Gildebroeders wist een groot Brabants Dagblad niets anders te schrijven dan **één regel**: „een tiental vendeliërs namen deel”.

Het optreden der gilden was mede bedoeld als een onderlijning van onze gezagsgetrouwheid. Brabant zou de huldiging door de Provincies en Rijksdelen openen door het brengen van de Vendelgroet.

Hiermede zou de officiële huldiging aanvangen. Het is een door de gilden traditioneel verkregen recht om bij officiële gelegenheden door het brengen van de aloude gildegroet met de vendels de betreffende gebeurtenis te openen. Het Oranje-commité Amsterdam had hier alle begrip voor. Alleen en uitsluitend hierom kwam Brabant als eerste op het z.g. „speelvlak”. In plaats van dat wij terstond met de Vendelgroet konden beginnen, moesten wij wachten. Het leek er wel op of wij moesten fungeren als feestelijke omlijsting voor het optreden van het Nationale Ballet.

In het linkse vak stonden 25 vendeliërs op-

gesteld die allen een verschillend systeem draaiden. Deze groep was wel de kleurrijkste. Alleen was het jammer dat de betreffende hoofdmans, uit zijn concentratie gebracht door het gemanoeuvreren van een televisie-camera, reeds na ± 1 minuut het bevel gaf op te houden met vendelen.

De andere groep van 20 vendeliers die allen hetzelfde systeem vendelen ging gelukkig gewoon door en draaide op bijzonder mooie gelijkmatige wijze de volle afgesproken 3,5 minuut uit.

Nadat er ± 2 minuten was gevendeld en daarmee in zekere mate aan onze traditionele rechten was tegemoetgekomen kwam het resterende gedeelte van de Brabantgroep middels het middenvak naar voren. Het moet eerlijk gezegd worden dat deze stoet een voortreffelijke indruk maakte. Op het commando: „Limburg!” marcheerde de gehele Brabantgroep, gildebroeders inbegrepen, af.

Onze groep bestond uit 45 vendeliers, 12 tamboers, 2 Vaandeldragers, 2 Koningen 6 leden van het Federatiebestuur en de voorzitter Jhr. Mr. R.A. van Rijckevorsel en 2 Hoofdmannen. Derhalve ± 70 gildebroeders in totaal. Dit aantal is toch wel iets groter dan de Brabant-Pers wist te vermelden die zoals hierboven reeds is geschreven sprak van „een tiental vendeliers”.

Op het einde van de demonstratie, die over het geheel genomen als een nachtkaaars dreigde uit te gaan, zijn wij met onze gildebroeders aan een defilé begonnen waarmede ineens alles in een plezierige stemming kwam. De andere groepen begonnen spontaan te dansen en te zingen enz., zodat tot slot het nog een echt feest werd vol van blijheid, kleur en fleur. Het werd er natuurlijk wel wat rommeliger door maar het is daardoor toch een bijzonder feestelijk slot geworden, dat naar mijn mening de hoge gasten toch uitermate veel goed moet hebben gedaan.

Alleen valt nog te vermelden dat bij het repeteren zich nog een klein incident heeft voorgedaan. Men wilde nl. dat de gildebroeders tijdens het optreden van het Nationale Ballet zouden knielen.

„Een gildebroeder buigt zijn knie alleen voor God en voor niets of niemand anders”. Goed dat wij zelf over een eigen megaphoon beschikten waardoor we onze gildebroeder een ande-

ren duidelijk ons standpunt konden uiteenzetten.

Het is nu weer eens gebleken dat wij alvorens aan een demonstratie van een dergelijke betekenis deel te nemen de leiders zich ter plaatse dienen te laten oriënteren. Zij moeten het programma met de „feitelijke organisatoren” van tevoren kunnen doorspreken. Want steeds opnieuw blijkt dat velen nog niets van de gilden afweten. Hoe kan het ook anders als er nog vele gildebroeders zijn die zelf de betekenis van sommige gildegebruiken nog niet kennen. Ook zou ik U willen vragen handhaaf Uw rechten op, in vroegere tijden, verkregen privileges. Ga niet aan het schipperen. U zult dan steeds ondervinden dat men daarvoor respect heeft en men zal juist daardoor de grote waarden van het gildewezen behouden.

Om te besluiten mag worden vastgesteld dat het optreden van de gildebroeders naast dat van de Surinaamse groepen wel het hoogtepunt vormde van de nationale manifestatie waarvoor wij onze trouw aan het gezag wederom hebben kunnen tonen. Aan alle medewerkers hartelijk dank voor de bijzonder prettige wijze waarop zij hun beste beentje hebben voorgezet om ons optreden te doen slagen.

Eindhoven, 11 Maart 1965.

Mathieu van der Voort.

Nabericht Red. Peelland

Het moge dan wel waar zijn dat deze hoofdmans even in het camerabeeld werd opgenomen, of hij daardoor uit zijn concentratie werd gehaald weet ik niet, maar wel weet ik dat hij zich hield aan het gegeven consigne — zodra de trommelslag ophoudt, moeten de vendeliers meteen ophouden — hiervoor gaf hij dan ook het teken tot ophouden.

Hoe het echter ook had moeten zijn het was voor onze gilden een onwaardige vertoning in plaats van een Nationale Manifestatie, was het lopen en vendelen op een geluidsband, zonder een waardig commando „Voor God Koningin en Vaderland”

Soestdijk 1964 heeft bewezen hoe het kan en hoe het moet en sluit mij dan ook geheel aan aan de conclusie van de heer v.d.Voort.

Het moet anders.

Drinkt

Bavaria-Bier

3-Es Limonade

BAVARIA-BROUWERIJ — LIESHOUT

Wie sjoon oos Limburg is

Schutterstoernooi van Drielandenhoek

Op 18 Augustus 1963 beleefde wij in Helden de première van het eerste schutterstoernooi van de Drielanden-hoek. Deze omvat Oost-Brabant, Nederlands Limburg, Belgisch Limburg en een groot stuk Rheinland, het gebied van Eupen-Malmedy en zelfs nog een stukje van het Walen-pays.

Kopstukken uit de schutterswereld uit deze gewesten zijn het er over eens geworden, dat zij zo mogelijk ieder jaar gezamenlijk een grote manifestatie op touw moeten zetten. Het voornaamste onderdeel van het programma was de schietwedstrijd tussen de koningen van de korpsen uit al deze landen om niet minder dan de „Europese titel”. De waardigheid van deze gebeurtenis werd voldoende onderstreept door het feit, dat een zilveren plaquette werd beschikbaar gesteld door H.M. de Koningin en de Prins der Nederlanden.

Bondskanselier Adenauer stelde een zilveren bokaal beschikbaar. B.E.F. (Beweging Europese Federatisten) een zilveren wisselketting.

Leden met eigen karakter

De diverse gowen, die hun gilden en schut-

terijen naar internationale wapenschouw afvaardigen, hebben een typisch landeigen karakter. In de beide Limburgen ligt het zwaartepunt bij de schutterijen bij het schieten met de buks en in de exercitieoefeningen.

In Brabant leeft vooral het gildewezen met zijn koningen en hoofdliden, vendeliers en tamboers. En als deze Brabantse korpsen in hun folklorische kleding uittrekken, worden ze veelal voorafgegaan door een fiere standaardruiter, die zijn paard zig-zag over de weg stuurt om die vrij te maken, want het gilde is in aantocht. Bij enkele Zuid-Limburgse schutterijen vervullen de merkwaardige Bielemannen deze taak. Hun krijgshaftig voorkomen is voldoende om ruim baan te maken voor de schutters, zonder dat zij naar hun bijl zouden behoeven te grijpen. De Brabanders zijn grote meesters in het gracieuse vendelen, zowel in groepsverband als individueel.

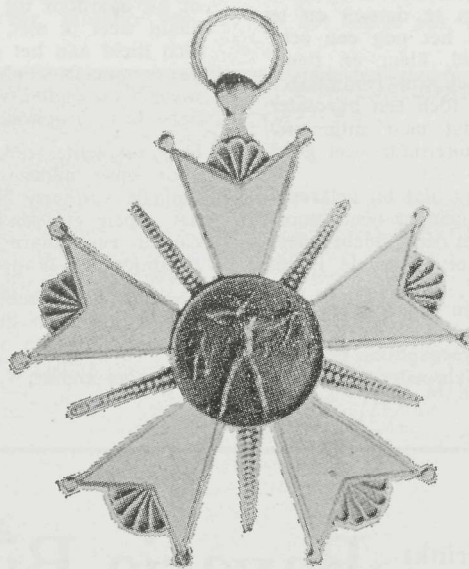
De internationale schuttersgemeenschap is tot stand gekomen dank zij de steun van de Culturele Raad Limburg en de onlangs opgerichte Stichting tot bevordering van de Culturele Raad Limburg en de onlangs opgerichte Stichting tot bevordering van het Schutter-en Gildewezen.

De goodwill, die in korte tijd is verkregen

Bekers
Medailles
Kransen
Takken
Plaquettes
Statuettes
Vaantjes
Wimpels
Insignes

Enorme voorraad

Gilde-
schilden
Konings-
kruizen

in echt zilver
en verzilverd
Eigen fabriek
Mooie gravure
In eigen ateliers

Ferdinand Klaassen

Prijzen voor elke sport — Juwelier

Ons 77e jaar Kerkstraat 35, 's Hertogenbosch, Tel. 04100-34716 Ons 77e jaar

voor het schutterswezen „nieuwe stijl” is enorm. Dat blijkt uit het feit, dat in het erecomité zitting hebben de bisschoppen van Roermond Aken, Luik en Den Bosch naast de Commissarissen der Koningin in Brabant en Limburg en de Gouverneurs des konings van Luik en Belgisch Limburg, alsmede van de minister-president van Nord-Rhein-Westfalen. En dat het hier geen louter formele vriendelijke ges-tes betreft, maar uitingen van wezelijke belangstelling en sympathie, kan men lezen uit zulke brieven als die Mgr. J.J.Pohlschneider, bisschop van Aken, over dit internationale schuttersfestijn schrijft:

„Moge dit schutterstreffen er mede toe bijdragen, dat de oude hoge idealen van het schutterswezen in onze tijd met nieuw leven vervuld worden, maar moge evenzeer deze internationale ontmoeting ook de gemeenschap van alle christelijk denkende mensen in het land zonder grenzen versterken en inniger maken”.

Eerste Europese Schutterskoning

Toeval en kunst beslisten op zondag 18 augustus 1963 te Helden, dat de eerste Europese schutterskoning kwam te heten: JAN TRIENES van de schutterij St.Antonius te Tegelen. De koningin van meer dan 40 schutterijen uit Brabant, Limburg, Belgisch Limburg en West-Duitsland hadden ieder reeds eenmaal aangelegd op de hoog te paal zittende houten vogel (een fraai werkstukje van buksmeester Verlaak), en reeds danig gekortwiekt ging dit symbool van het gevederde volkje de tweede ronde in, toen de spanning ten top steeg on-

der de grote kring belangstellenden, die om de schietboom stonden gedromd. Aan een dun draadje bengelden de restanten van de vogel. Wie dat trof, zou de fel begeerde nieuwe titel in de wacht slepen. De Zuid-Limburgse craks op 't geweer waren er heel dichtbij maar nog schoten ze slechts resten „vogel” weg. Toen trad Jan Trienes aan en beleefde het schoonste moment van zijn schuttersleven. Het draadje, waaraan het Europees koningschap hing, werd door het snelle lood getroffen en terwijl iedereen juichte maakte de schutte Trienes uit Tegelen een opwaartse vlucht naar de schouders van zijn schuttersbroeders, weg van zijn koningin, die onder het enthousiasme bijna werd bedolven. Tegelen, zo vaak reeds zo dicht bij de verovering van het „oud-Limburgs” had nu eindelijk de vreugde van de triomf met de eerste Europese schutterskoning.

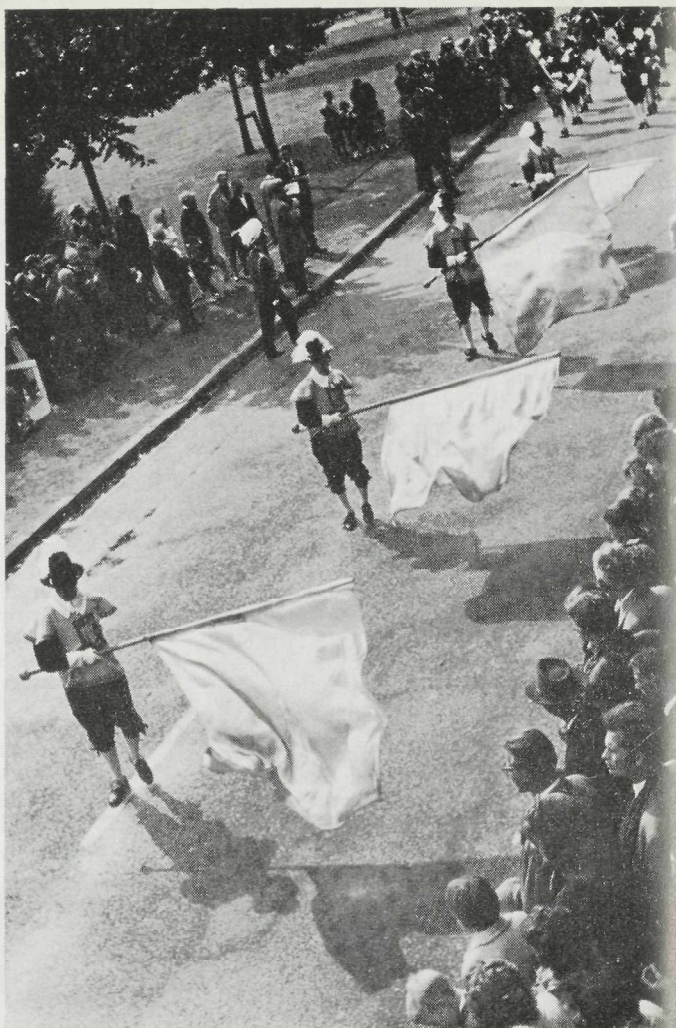
Besluit

Het voorgaande beoogt bij allen, die de schutterijen een warm hart toedragen in het algemeen en de Limburgse Jagers in het bijzonder enig inzicht en belangstelling bij te brengen over het ontsaan en het wezen van de schutterijen. Enig inzicht in datgene, wat men te zien krijgt op het „oud Limburgs Schuttersfeest” is beslist noodzakelijk om de diepere historische betekenis van het ons zo dierbaar landseigene op de juiste wijze te schatten en te waarderen.

Leest men dit artikel, vóórdat men optrekt naar het „oud-Limburgs”, dat in 1964 door de schutterij St.Salvius te Limbricht (bij Sit-

Schutterskoning Europa 1963 Jan Freeners, Tegelen

*Ook bij de Limburgse schutters
wordt er
gevendeld, zij het anders dan hier*

tard) als winnaar van het oud-Limburgs 1963, wordt georganiseerd, dan ben ik ervan overtuigd, dat u even enthousiast als voldaan huiswaarts keert, diep onder de indruk van dit telkenjare terugkerend historisch gebeuren in moderne stijl en met mij zult uitroepen: „Wie sjoon oos Limburg is”.

Ik moge besluiten met het devies te citeren dat in Limbrichts schuttelokaal hangt-als een variant op een strofe van het bekende lied uit Valerius „Gedenckdanck”:

„O Nederland let op u saeck”:

„Beschut, beschermt, bewaecht u land

Let op het helsch bedrog

Ey, laet niet nemen uyt u hand
u eerbare oudheid toch!”

Bronvermelding

- 1) Op de bres voor Nederland, onafhankelijkheid door Mr. H. J. J. Kruls en H. Staring
- 2) De betekenis van de schutterij in dorp en streek door prof. Dr. Win Reukens
- 3) Het ontstaan en de geschiedenis van het „oud-Limburgs” door Int-kol.bd F.van de Ven
- 4) Een schuttersfeest schrijft zijn eigen historie door Jan Spanjaard
- 5) Schutterszilver door Drs.Hansen
- 6) 25 jaar Federatie van Schutterijen door J. Peeters

7) Verdwenen Folklore door Fr. A. H. Wolff

8) Dagblad voor Noord-Limburg Venlo

Th. H. de Loo.

Int-kolonel der Limburgse Jagers

Nieuwe Karel de Grote

Europese Schutterskoning! Een waardigheid, waarvan men niet gering moet denken. Duzenden schutten in het land tussen Maas en Rijn, in Brabant en de Kempen huldigen hem een jaar lang als een soort Karel de Grote in de schutterswereld. En ten bewijze van de inhoud van deze functie waren er de toespraken en geschenken van Walter Kunnen uit Brussel, voorzitter der Europese Federalisten, een zilveren wisselketting: van Regierungspräsident Schmidt Degener uit Aken een door Bondskanselier Adeauer aangeboden lokaal; van Bundesmeister H.Wilms uit Aken een fraaie degen (eresabel) aangeboden door de federatie van het boekwerk „Land zonder Grenzen” namens de stad Aken. Het was een schoon moment, vervuld van „Europese sfeer”, zoals die worden moet, deze slotgebeurtenis van het Heldense Drielandentoernooi. De eerste Limburgse schutter Jan Trienes, Europees koning der schutterijen.

de Kroon Bier Kenners-keuze Bier!

KROON BIER heeft een volle smaak en een goedaardig karakter.

voor de moderne lijn in uw drukwerk

de hoop

DRUKKERIJ — UITGEVERIJ
Hoogvensestraat 163 — Tilburg
Telefoon 04250-25444

de Gilde viert!

De Gilde viert zo luidt de aanhef van een heel oud vaderlands lied. Ja, de Gilde viert, al naar dat te pas komt, maar als de feestklanken zijn verstorven en de vendels opgeborgen, herneemt het leven van alledag zijn rechten, het leven met zijn risico's op velerlei gebied.

Zorg er voor, dat U daartegen zo veel mogelijk gedekt bent

en zoek deze dekking bij een instelling, die reeds een mensenleeftijd lang heeft bewezen, dat zij ieders vertrouwen verdient

Déze instelling:

VERZEKERINGEN

N. C. B.

Tilburg, Spoorlaan 50, Tel. 20084 (04250)